

Programa Compartim de gestió del coneixement del Departament de Justícia

A pols. Creació artística des de les presons catalanes

Monitors artístics de centres penitenciaris

Desembre 2013

Programa Compartim de gestió del coneixement del Departament de Justícia

Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada

Comunitat Monitors artístics de centres penitenciaris

Desembre de 2013

Avís legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement 3.0 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, la distribució, la comunicació pública i la transformació per generar una obra derivada, sense cap restricció sempre que se'n citi el titular dels drets (Generalitat de Catalunya. Departament de Justícia). La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/es/legalcode.ca>

© Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia
www.gencat.cat/justicia

Índex

1. Introducció	2
2. Objectius	3
3. Agents participants	3
4. Concepte expositiu: Contingut i recorregut de l'exposició	4
4.1. Contingut	4
4.2. Recorregut	6
5. Activitats i iniciatives.....	26
6. Publicacions.....	27
7. Crèdits	27

1. Introducció

A pols. Creació artística des de les presons catalanes reflecteix les formes que prenen l'expressió artística i la creativitat en una situació extrema de privació de llibertat.

L'exposició mostra el treball de creació fet pels interns dins de les presons catalanes gràcies al recolzament del col·lectiu de monitors artístics, que són els qui dia rere dia activen metodologies i formes de treball innovadores i experimentals per aconseguir fruits positius, tant artístics com humans. L'exposició mostra, al capdavant, com l'art pot exercir un efecte regenerador en les persones.

A pols. Creació artística des de les presons catalanes explica el present de la professió de monitor artístic, l'agent motor principal de l'exposició. Aquest projecte legitima la feina que els monitors fan amb vista a revalorar la seva professió d'ara endavant. La veu dels monitors és el narrador principal de l'exposició.

L'exposició té un enfocament optimista, en contrast amb molts dels projectes desenvolupats relatius a la presó. *A pols. Creació artística des de les presons catalanes* estableix col·laboracions entre els interns i artistes reconeguts i fa una difusió digna de la realitat de l'entorn penitenciari i la seva idiosincràsia.

Mery Cuesta, comissària de l'exposició

2. Objectius

- Establir metàfores entre els processos creatius i l'autoconstrucció de l'individu en situacions de privació de llibertat.
- Dur la presó a l'exterior. Mostrar en l'esfera social com és la vida a la presó, com són els processos interns i quotidians de la presó.
- Millorar la imatge pública de la presó i dels interns a través de la seva vinculació amb l'art i la creació.
- Donar a conèixer el treball dels monitors artístics com a agents de mediació que aconsegueixen fer sorgir la creativitat en aquest context de privació.

3. Agents participants

Al territori català hi ha 11 presons. Totes participen en aquest projecte generant continguts específics per a l'exposició. Són:

Centre Penitenciari Brians 1

Centre Penitenciari Brians 2

Centre Penitenciari de Dones de Barcelona (Wad Ras)

Centre Penitenciari de Figueres

Centre Penitenciari de Girona

Centre Penitenciari d'Homes de Barcelona (la Model)

Centre Penitenciari de Joves

Centre Penitenciari Lledoners

Centre Penitenciari Ponent

Centre Penitenciari Quatre Camins

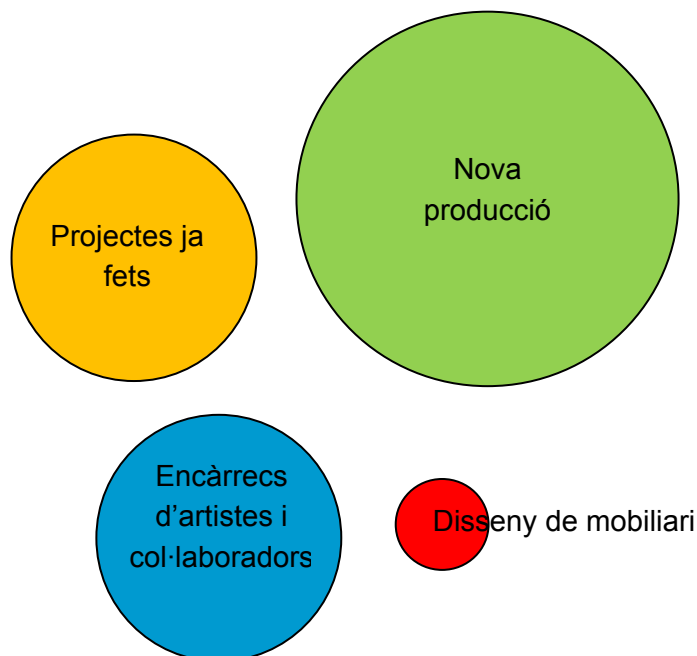
Centre Penitenciari de Tarragona

A pols. Creació artística des de les presons catalanes és un projecte del col·lectiu de monitors artístics dels centres penitenciaris de Catalunya amb el suport del Departament de Justícia dins del programa de Gestió del Coneixement del Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada (CEJFE), comissariat per Mery Cuesta.

4. Concepte expositiu: Continguts i recorregut de l'exposició

4.1. Continguts

Els continguts de l'exposició provenen de quatre fonts:

a. Projectes ja fets

Selecció d'alguns dels projectes artístics més destacables fets durant els últims cinc anys.

b. Nova producció o producció específica per a l'exposició

S'involucrarán directament els interns en l'exposició explicant-los els conceptes principals del projecte amb la finalitat que treballin per contribuir a fer realitat l'exposició.

c. Encàrrecs

L'exposició consta d'un projecte específic (un per àmbit expositiu) fet en col·laboració amb diferents artistes i creadors de diferents disciplines.

Hi ha diversos artistes i companyies que ja s'han ofert a col·laborar-hi i han confirmat el seu interès a participar desinteressadament en aquest projecte. Els noms encara no han estat confirmats a l'expectativa d'acordar amb la institució que aculli el projecte aquestes participacions.

Cinema

Còmic

Teatre, dansa

Arts visuals

Música

Fotografia

Ceràmica

Escultura

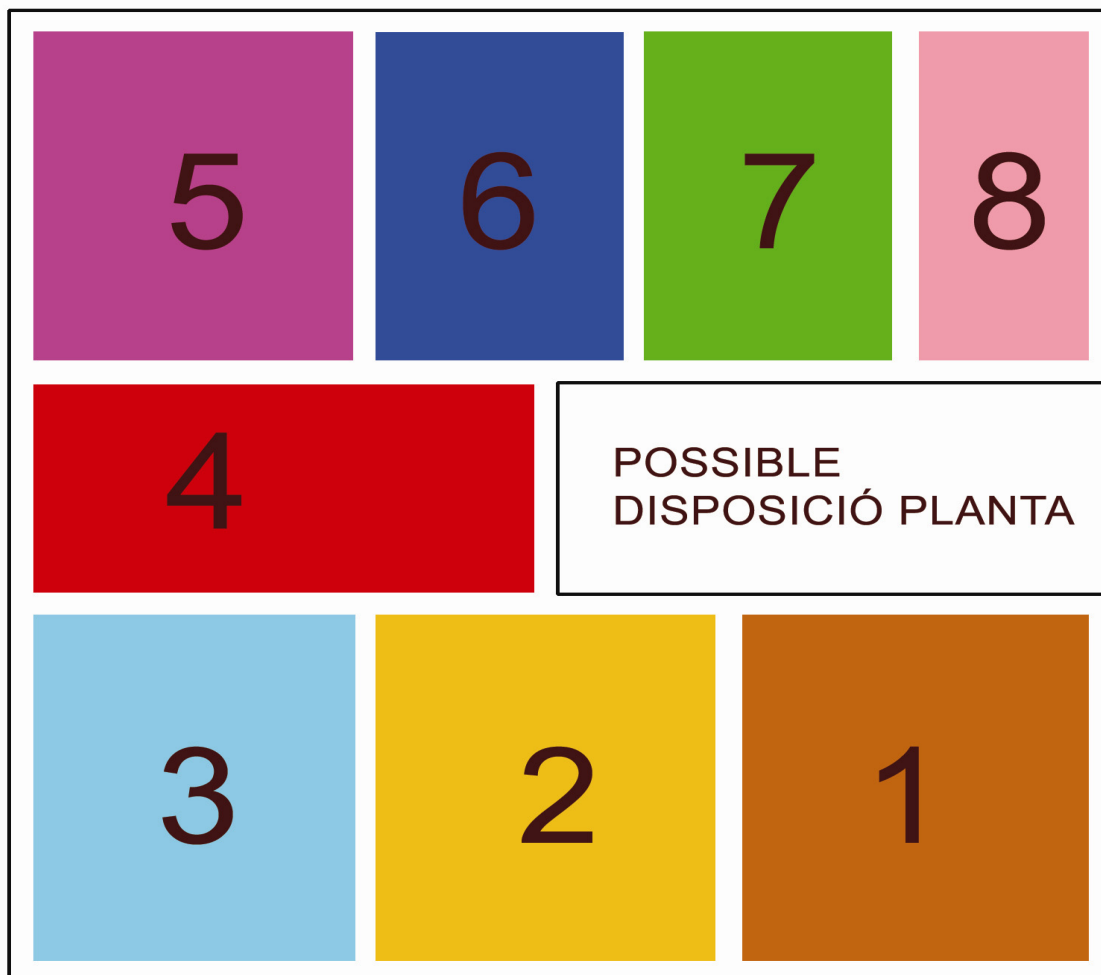
Pintura

d. Disseny de mobiliari

El mobiliari de l'exposició l'elaboraran els mateixos interns. El disseny d'aquest mobiliari –senzill, barat i adaptat a les circumstàncies–, el durà a terme un dissenyador industrial especialista a treballar amb pressupostos baixos i solucions imaginatives.

4.2. Recorregut

La voluntat d'explicar la presó, treure-la fora dels murs, es pren literalment, de tal manera que cada àmbit expositiu remeti a un sector o zona de la presó.

Àmbit 1. Entrada

Conceptes: Abandó dels objectes i de tot allò físic que tingui valor. Desposseïció. La identitat perduda. Raons que condueixen algú a entrar a la presó.

Dues entrades diferenciades:

- Entrada d'interns.
- Entrada d'externs (visitants, que deixaran totes les seves coses en unes taquilles habilitades).

Materials:

- *Escenarització* de l'entrada. Text d'introducció.
- Narratives digitals. Exercicis audiovisuals que fan els interns i que expliquen les raons i conjuntures que condueixen una persona a entrar a la presó (audiovisual *Kibria*).
- Producció de diversos *draw my life*, petites peces gràfiques de tendència que narren en forma de dibuix la biografia d'una persona.
- Noves produccions fetes específicament per a l'exposició.
- Proposta d'artista col·laborador.

Un *frame* de la narrativa digital *Kibria. Mi vida reciente.*
Tallers artístics del CP d'Homes.

Un *frame* exemple de *drawing my life* del videoblocaire Germán
<http://www.youtube.com/user/HolaSoyGerman?feature=watch>

Àmbit 2. Oficina

Conceptes: Professi3. Traject3ria. Revaloritzaci3. Diàleg. Reciclatge.

Presentaci3 de la veu principal des de la qual està narrada l'exposici3.

Aquest espai, que remet a un lloc de treball com un despatx o unes oficines, funciona com a territori per abordar específicament la figura del monitor artístic de presons i la seva professi3. S'explica que el col·lectiu fa uns 20 anys que està organitzat, i quina pot ser la seva projecci3 d'ara endavant.

Arguments que s'hi desenvolupen:

- Tasca educativa.
- Tasca de desenvolupament creatiu.
- Tasca de desenvolupament plàstic.
- Dues dècades de trajectòria.
- Qualificació del personal en augment.
- Contribucions puntuals del voluntariat.
- Apunts sobre la presència puntual d'altres col·lectius a l'exposició (educadors, voluntaris, etc.).
- Reivindicacions de més visibilitat.

Reciclatge

Un concepte que plana sobre tota l'exposició és el del reciclatge. Des de les presons es treballa amb un economia precària, amb material barat i tot sovint reciclat. Aquest fet, que afecta tant l'esperit com l'estètica de les produccions, s'ha de fer públic des del començament del recorregut de l'exposició.

Materials:

Es construirà aquest discurs sobre la base de documentació, fotografies, alguna estadística i dades i retalls de premsa.

- Mapa de les presons de Catalunya. Fotografies de façanes.
- Possibilitat de Wallpaper o consulta de pòsters de promoció de les exposicions fetes.
- Breus audiovisuals fets pels mateixos interns a qui els monitors artístics i gestors culturals expliquen el funcionament i els objectius de les activitats culturals dins les presons.

Subtrama.

Iconografia del pres. Trencar amb la simbologia

L'àmbit 2 –Oficina– inclou un petit apartat que aborda les iconografies i formes d'expressió típiques dels interns quan entren a la presó, de registre *kitsch* i *taleguero* normalment, i s'explica com la tasca base del monitor és trencar amb aquesta simbologia.

Aquesta subtrama explica el treball del monitor artístic com a reconductor, desmuntant tota la iconografia *taleguera* bàsica amb què arriba la persona sense educació artística, el primer impuls de la qual sol ser sovint dibuixar armes, drogues (xeringues) o emblemes de bandes del carrer. Un altre grup recorre a altres icones de base: dibuixos infantils, personatges de ficció (Mickey, Hello Kitty), o les clàssiques de l'univers de la presó (cadena, roses, l'amor de madre, etc.). La tasca del monitor comença per desplaçar aquestes iconografies. El seu treball és enriquir la simbologia de l'intern, la seva iconografia, i sensibilitzar-lo cap a expressions artístiques i nous llenguatges.

Materials:

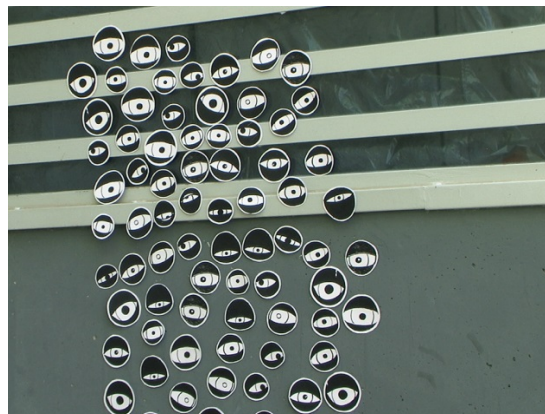
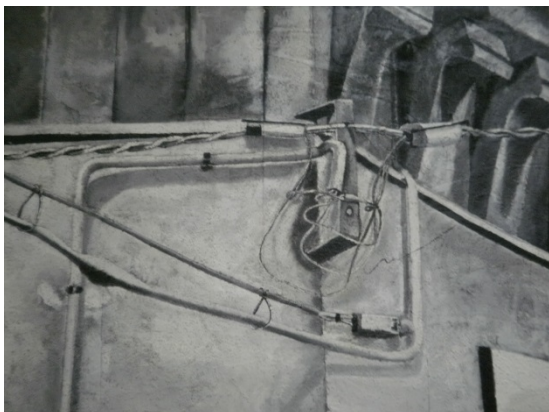
- Selecció d'algunes obres de registre *kitsch* o *taleguero* fetes pels interns.
- Noves produccions fetes específicament per a l'exposició.
- Proposta d'artista col·laborador.

Alguns dibuixos i pintures de registre infantil del CP de Girona. Imatges propietat del taller d'arts plàstiques del CP de Girona.

Àmbit 3. Pati

Conceptes: Pas del temps. Transaccions i monedes de canvi. Solitud i companyonia. Sentir-se observat. El cel.

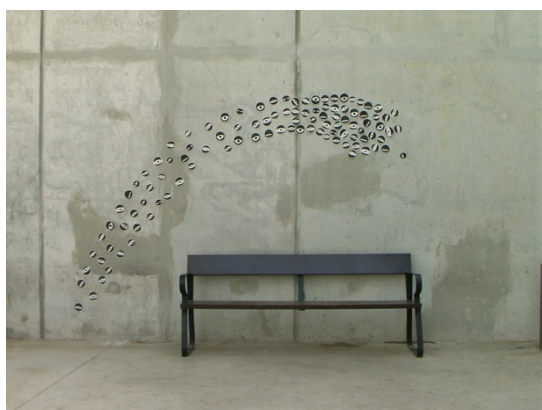
A dalt: Dibuix en detall del pati (CP Quatre Camins), i següent dibuixat d'un arbre (projecte de l'artista Àlex Nogué per al CP d'Homes - la Model).

A sota: Fragments de la instal·lació *La mirada nòmada* al CP Brians 2.
Imatges propietat dels tallers artístics.

El pati de la presó és un lloc fonamental de relació entre les persones. Podem afirmar que s'hi succeeixen diverses trames paral·lelament. Primerament, és un territori privilegiat per sentir el pas del temps. La monotonia de sortir al pati durant un temps comptat, dia rere dia, fa encara més profunda la sensació del seu *transcórrer*. A més, al pati eclosionen diversos tipus de relacions socials entre els interns: s'hi conformen els grups, s'hi fan transaccions i intercanvis, i s'hi viu també la solitud, una solitud molt particular que emergeix enmig de desenes d'individus. El pati també és l'únic lloc de la presó on s'observa el cel.

Materials:

- Selecció de diverses peces i projectes ja produïts relacionats amb aquestes temàtiques. Entre aquestes temàtiques hi trobem:
 - Projecte de dibuix sobre el seguiment de creixement d'un arbre, de l'artista Àlex Nogué (CP d'Homes – la Model).
 - Instal·lació i vídeo en *stop-motion* *La mirada nòmada* (CP Brians 2).
- Noves produccions fetes específicament per a l'exposició.
- Proposta de l'artista col·laborador.

Fragments del vídeo *stop-motion* *La mirada nòmada*, CP Brians 2.

Subtrama u. Mosaic de cultures

El pati de la presó també és un mosaic de cultures. L'exposició reflecteix aquest fet a través de les expressions pertanyents a les ètnies que habiten les presons com a grups.

La població d'interns de les presons de Catalunya congrega més de 115 nacionalitats diferents.

A la presó de Joves de Catalunya, el 75% dels interns són immigrants de fora d'Europa, segons dades oficials. Del 25% restant, la meitat són europeus d'origen extracomunitari. Així doncs, ens trobem amb una dada aclaparadora dins de la presó de Joves de Catalunya: el 87,5% dels interns és d'origen estranger, el col·lectiu amb menys recursos econòmics de la nostra societat.

Materials:

- Selecció d'obres de diferents grups ètnics que evidencien el seu origen fetes per interns.

Dues pintures fetes per interns subsaharians al taller d'arts plàstiques del CP de Girona.

- Projecte de fotografia “Migración y cárceles” del col·lectiu RUIDO Photo al CP de Joves <http://www.ruidophoto.com/>. Es tracta de 12 imatges que no tenen autor perquè és gairebé impossible saber qui va ser el creador de cadascun dels negatius de 6 cm x 6 cm ja que es podria dir que les sessions fotogràfiques van ser una mica un caos. Els fotògrafs s’alternaven rere la càmera Bronica, feien dues o tres preses a presos de diferents orígens, i al cap de poca estona apareixia un nou ull rere el visor. La resta del grup mesurava la llum, movia focus o donava idees al model. Quan s’acabava el rodet, s’acabava la sessió.

Subtrama dos.

Monedes de canvi: Tatuatges i retrats fets dins la presó

Els tatuatges, així com els millors retrats que alguns interns fan d’altres interns, són monedes de canvi entre la població reclusa, *pagaments* per a intercanvis de favors, diners o objectes.

Àmbit 4. Àrea educativa: els tallers

Conceptes. Automillora. Autocuració. Treballar-se un mateix com a individu. Voluntat. Perseverança. Experimentació.

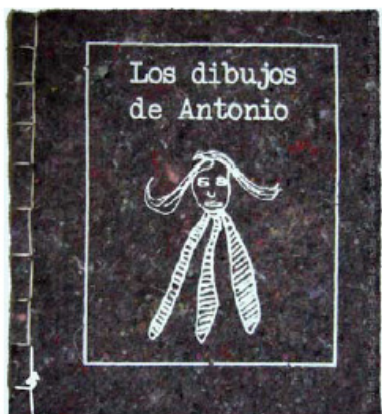
Els tallers són el conceptual de l’exposició: en realitat, els monitors artístics treballen principalment en aquest territori. L’exposició estén aquí alguns dels projectes més destacats dels últims cinc o sis anys. En especial, s’ha posat atenció als que contenen una alta *qualitat humana*, és a dir, els projectes que van pretendre i van servir per operar un canvi d’actitud i punt de vista en l’intern, o com a mínim van intentar alleugerir sensiblement els retrets del seu dia a dia.

El potencial de l’art per alleugerir les dures condicions de privació de llibertat, així com per transformar l’individu és una de les temàtiques principals de l’exposició.

Materials:

- Projectes relatius a la millora de l’individu a través de l’art.
 1. Taller “Personatge”, amb la col·laboració d’Arranz Bravo (CP d’Homes).
 2. Projecte de creació d’un llibre amb Frederic Amat (CP d’Homes).
 3. Projecte “Haikus”. Haikus compostos i cantats per interns (CP d’Homes).

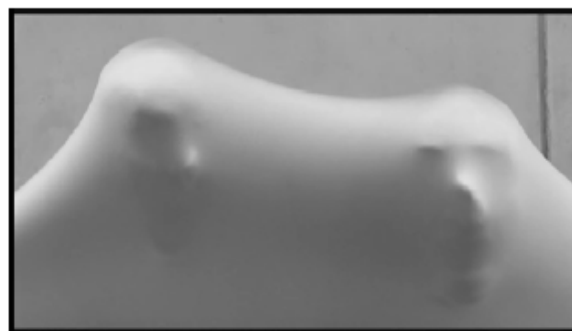
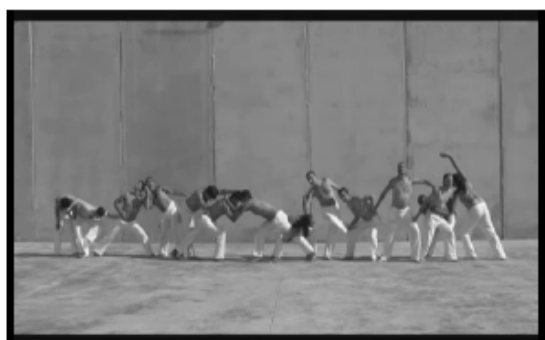
- Treballs en restauració i ceràmica que engloben metàfores de la pròpia automillora i renovació de l'individu.
- Documental *Música a la presó*. Enregistrat al CP Lledoners i emès per TV3.
- Llibre original *Los dibujos de Antonio*. CP Brians 2.

Esquerra: Portada del llibre de serigrafies *Los dibujos de Antonio*, en què l'intern Antonio, del CP Quatre Camins, va fer un dibuix al dia durant un any, guiat per la monitora de serigrafia Teresa S.

Dreta: L'escultor Arranz Bravo al CP d'Homes mentre ajuda els interns a crear un personatge amb qui identificar-se.

- Performance, fotografies i curtmetratge *Oteiza*. Reinterpretació dels interns del CP Brians 2 de l'obra escultòrica *14 apòstoles* i del poema *Androcanto y sigo*, de Jorge Oteiza. A través del moviment creatiu dels apòstols que representa la recerca, s'evidencia la capacitat del cos per crear portes i espais. Un cant a l'ésser humà, a la feina d'equip, a l'esforç col·lectiu. Treball fet l'any 2009 i presentat al Museu Jorge Oteiza. Programat en el cicle IDN Imatge, Dansa i Nous mitjans al Mercat de les Flors 2011.

Frames del curtmetratge *Oteiza*, CP Brians 2.

- Calendari CP de Joves. Els interns recreen 12 obres clàssiques de la història de l'art per compondre un calendari.

Mes de juliol. Evocació de *Los fusilamientos del 3 de mayo*, de Goya.
Taller d'enquadernació del CP de Joves.

- Curtmetratge *La Fábrica*. Primer premi del jurat dels Premis Llanterna Digital 2013. Fet en el marc del Laboratori de creació audiovisual del CP de Joves.
- Videodansa amb el col·lectiu Finmatun i Toni Mira (Cia. Nats Nus). *Lapses*, vídeo gravat amb les internes del CP Brians 1, 2011.
- Tallers de teatre de Montserrat T. Ella ha creat dins el centre penitenciari la companyia Parkin Chou, integrada exclusivament per interns del CP Brians 2. Els seus projectes destaquen per la seva experimentació escènica i l'ús de diferents mitjans (projeccions *stop-motion*, obres plàstiques, etc.) en la concepció i posada en escena. Un treball que es tradueix tant en obres per a adults de fort caràcter conceptual, com en obres per a públic infantil.

Imatges sobre quatre de les obres interpretades per interns del CP Brians 2 i dirigides per la Montserrat T., monitroa de teatre. *Cuina* i *Ubu Rei* per a públic adult, i *Conte de Nadal* i *Ruidoedicto* per a públic infantil. Imatges del taller de teatre del CP Brians 2.

- Tema musical *El grito de Munch*, rap compost i ideat per un intern inspirat en el cèlebre quadre de Munch. 1r Premi d'audiovisuals del Concurs Pati Llimona 2013.
- Noves produccions fetes específicament per a l'exposició.
- Proposta de l'artista col·laborador.

Àmbit 5. Escapisme

Conceptes. Relaxació. Evasió. Escapisme. Fantasia. Territori de la ment. Subconscient.

En aquest àmbit s'hi recullen les expressions que s'escapen dels murs de la presó, que es produeixen en el terreny de la fantasia, i que no remetent a les àrees del centre penitenciari (el pati, els *chabolos*, etc.). Expressions amb vocació d'escapisme, fantasia i imaginació.

Inclou subgèneres com ara:

- Fugir de la realitat
- Mites i iconografies
- Surrealisme i món interior
- Misticisme

Fugir de la realitat

Expressions amb vocació d'evasió. Recreació de paisatges exòtics i lliures, amb la finalitat d'escapar de la pressió circumdant.

Paisatge escapista fet al CP de Girona.

Mites i iconografies

Mitologies recurrents (estrelles de rock, Camarón, etc.) i abordatge de personatges icònics per evadir-se *sent un altre*.

- Projecte "Dones al cinema" de la fotògrafa Francesca Nocivelli al CP de Dones Wad Ras. Sèrie de fotografies i caràtules de vídeo en què les internes emulen les heroïnes del cinema.

Surrealisme i món interior

Representacions gràfiques del món interior com a univers on perdre's. Aquesta vessant escapista connecta sovint amb els preceptes del surrealisme, per la qual cosa aquest estil pictòric és molt cultivat dins les presons.

- Col·laboració de l'artista Evru amb un intern del CP d'Homes en què es posa en relació la similitud dels seus llenguatges.

Pintura sobre el món interior del CP Quatre Camins.

Misticisme

Una reacció molt comuna davant la privació de llibertat sol ser el naixement de sentiments místics que estenen un pont d'alleujament entre la situació de pressió i altres esferes d'expansió. Aquesta secció recopila algunes peces fetes sota aquest concepte.

Materials:

- Produccions ja fetes.
- Noves produccions fetes específicament per a l'exposició.
- Proposta de l'artista col·laborador.

Àmbit 6. *Chabolos*

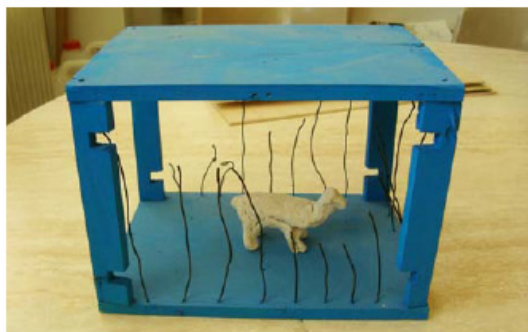
Conceptes: Ressorgiment. Intimitat. Reflexió. Recordar la mare. Sentiment de tancament. La interna com a mare.

Els *chabolos* –en argot de la presó– són les cel·les que els interns comparteixen en petits grups de dues a quatre persones. Són les seves dependències personals, el lloc on es retiren a descansar, pensar o reflexionar. En aquesta reflexió sobre la trajectòria vital, molts interns apel·len a la figura de la mare com a símbol de bondat suprema.

D'altra banda, més del 90% de les dones que ingressen a la presó són mares. Les internes tenen molt presents les figures dels seus fills en la seva vida a la presó, idea que es deixa notar en la producció artística. Elles viuen i produeixen pensant en els seus fills que estan fora de la presó.

Materials:

- Escultures fetes al voltant de la reflexió del tancament.
- Cançó *Mi sillón* (projecte musical "Veus" al CP Brians 1).
- Narratives digitals sobre *Las mujeres de mi vida: Mi madre*.
- Projecte del CP d'Homes "Cartas a la madre".

Dues peces al·legòriques sobre el tancament:
escultura del CP Brians 1 i pintura del CP d'Homes.

- Noves produccions fetes específicament per a l'exposició.
- Proposta de l'artista col·laborador.

Àmbit 7. Àrea de comunicacions

Conceptes: Diàlegs amb l'exterior. Vis a vis. Retrobaments fugaços. Comunicacions amb familiars. Amor (dones, marits, nòvies, promesos, etc.).

L'àrea de comunicacions d'una presó inclou les cabines de vis a vis, petites saletes de reunió amb familiars i habitacions privades. Conceptualment, per a l'exposició, entenem aquest territori de comunicacions com les diferents esferes on es produeixen contactes amb l'exterior, incloent-hi –a banda de les accions que es desenvolupen en aquestes dependències– el correu, que posa en contacte l'interior amb l'exterior, i que moltes vegades vessa creativitat.

Materials:

- Sobres decorats i cartes manuscrites.
- Fotos *escenaritzades* que es fan els interns per enviar als seus familiars.
- *Edmund*. Obra de teatre escrita i interpretada pels interns del CP Brians 2 dins els tallers de teatre dirigits per la Montserrat T., monitora de teatre.

Sobres de cartes per enviar del CP Brians 2.

Frame d'un fragment d'*Edmund*, que té lloc a l'àrea de comunicacions.
Taller de teatre de la Montserrat T., monitora del CP Brians 2.

- Noves produccions fetes específicament per a l'exposició.
- Proposta de l'artista col·laborador.

Àmbit 8. Sortida

Conceptes: Sortida. Presa de llibertat. Final d'etapa. Desorientació. Agorafòbia. Pèrdua d'identitat. Balanç. Reinserció.

L'anunci de l'arribada de la llibertat condicional o definitiva és un moment de culminació en la trajectòria vital de pres. Rere les portes de la presó comença una etapa nova per als interns i, sovint, els costa adaptar-s'hi. No es tracta únicament de buscar una feina i restablir els llaços socials, pràcticament interromputs, sinó fins i tot de qüestions més físiques: l'agorafòbia o la desorientació són seqüeles típiques de l'adaptació a espais nous i a espais més amplis.

La presó sí que té sortida. Expositivament es vol transmetre una visió positiva de la feina que es fa dins de les presons catalanes mostrant alguns casos d'exinterns que, després d'haver entrat en contacte amb l'art dins la presó, avui es dediquen a activitats artístiques.

A l'esquerra: *Corrent cap al recital*, collage de gran format que representa la sortida de la presó. CP Brians 2
A la dreta: *Anunciación*, pintura sobre el moment en què un advocat anuncia la sortida de la presó. CP d'Homes.

Materials:

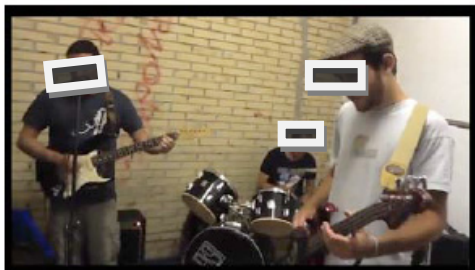
- Peces fetes sobre aquestes temàtiques.
- Mostres d'exinterns que avui duen a terme activitats artístiques fora de la presó.
- Noves produccions fetes específicament per a l'exposició.
- Proposta de l'artista col·laborador.

Altres aspectes expositius

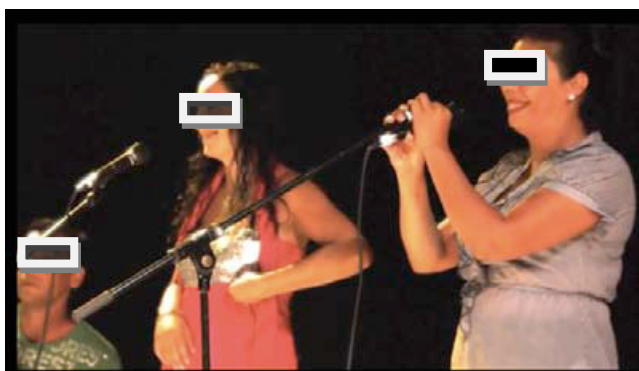
a. Banda sonora de l'exposició. Projecte "Veus"

L'expressió musical té un lloc destacat en l'exposició. El treball amb els interns en el terreny musical serà un fil conductor al llarg de tot l'itinerari expositiu. D'aquesta manera, es conformarà una espècie de fil musical o banda sonora de l'exposició per a la qual els interns compondran i executaran temes musicals en relació amb cadascun dels àmbits expositius.

El projecte "Veus" fa més de cinc anys que es desenvolupa al CP Brians 1. Aglutina i coordina les activitats fetes dins els tallers de música, de ràdio i d'audiovisual. Els responsables del projecte "Veus" s'encarregaran d'organitzar els monitors de totes les presons catalanes amb la intenció que elaborin una banda sonora per a l'exposició d'acord amb els temes que es tractaran.

The Clouds, un dels millors grups del projecte "Veus". En Matías, en Marc i en Carles es van conèixer al CP Brians 1 i van començar aquesta aventura musical, primer interpretant temes d'altres fins a arribar a fer les seves pròpies composicions. Imatges de l'últim assaig d'en Carles, bateria, que l'endemà sortia en llibertat.

El grup de flamenc Los Canasteros. Taller de música del CP Brians 1.

b. Passadissos

En els estrets passadissos que trobem entre sala i sala hi podem replicar les presons, ja que també hi ha passadissos amb quadres penjats des de fa anys. És una altra manera de treure literalment *la presó cap enfora*. Per primera vegada, es traurà del Centre Penitenciari Quatre Camins la carismàtica i cèlebre rèplica del *Guernika* de Picasso, que pràcticament des de la seva obertura presideix el passadís central de la presó.

Fotografia del *Guernika* del CP Quatre Camins. Taller d'enquadernació.

5. Activitats i iniciatives

A continuació es llisten una sèrie de propostes tipus, sense aprofundir en els noms propis, a l'expectativa d'acordar amb la institució que aculli el projecte aquestes participacions.

Taules rodones. Conferències.

Arts escèniques i transformació en contextos d'exclusió social.

Sobre la creació artística per l'impacte comunitari aplicada a contextos d'exclusió social i en resolució de conflictes. A càrrec de Transformas. El col·lectiu dirigeix el Postgrau de teatre aplicat: Impacte comunitari i creació teatral a l'Institut del Teatre.

Prison art. Delinqüència i presó en l'àmbit artístic.

Experiències sobre delinqüència en centres d'art i contextos de creació artística: des de la conversió de presons en espais expositius a l'exitós projecte "Free", comissariat per Sarah Lucas l'any 2012.

Art brut. Prison art. Outsider art: creació artística marginal.

Perspectiva d'aquestes pràctiques artístiques al marge que han servit de vàlvula d'escapament i inspiració per a múltiples artistes al llarg de la història de l'art.

Projeccions.

Col·laboració amb la Filmoteca de Catalunya.

Estrena de *Frontera* (Manuel Pérez, 2013)

Premis a millor director i millor actor al 16è Festival de Màlaga 2013

Rodada íntegrament al CP Quatre Camins

<http://www.fronteralapelícula.com/>

elPeriódico.cat

PORTADA | INTERNACIONAL | POLÍTICA | ECONOMIA | SOCIETAT | BARCELONA | ESPORTS | OCI I CULTURA

Sónar 2013 | Cartellera | Programació TV | Time Out | Gastronomia | Viajar | Ocio

'Frontera' rep dos premis a la secció ZonaZine del festival de Màlaga

EL PERIÓDICO va assistir al novembre al rodatge de la pel·lícula, que transcorre íntegrament a la presó de Quatre Camins

MÓNICA TUDELA / ELENA PARRERO / Barcelona

Disabte a la nit. A l'*alfombra vermella de Màlaga* se citeven els millors professionals del cinema. Enmig de tantes cares conegudes, hi havia l'equip de 'Frontera', llargmetratge de ficció rodada íntegrament a la presó de Quatre Camins, una pel·lícula en què han participat tant presos com professionals del cinema. Ahir a la nit, 'Frontera' va rebre dos premis a la secció ZonaZine: Manuel Pérez a millor director i Christian Dolz a millor actor. El que el jurat no sabia, i per això no van trobar la seva filmografia enllac, és que Christian Dolz és un dels interns de Quatre Camins que va participar en el projecte de 'Frontera'.

EL PERIÓDICO va assistir al novembre al rodatge de la pel·lícula, que forma part d'un projecte de formació i producció artística en presons catalanes que, al seu torn, s'inclou en una xarxa europea de projectes en altres presons. Un dels reptes, i per això els premis són un èxit encara més gran, és que la història estava condicionada a transcorrer entre els murs de la presó; 14 personatges en un sol espai. A 'Frontera', un grup de sis presos i vuit convidats

Article del 28 d'abril de 2013

<http://www.elperiodico.cat/ca/noticias/oci-i-cultura/frontera-rep-dos-premis-seccio-zonazine-del-festival-malaga-2376588>

Representacions teatrals i dansa (teatre CCCB).

Venda

Totes les obres presentades a l'exposició estan en venda. Es podran reservar i es lliuraran al seu comprador al final de l'exposició. Els beneficis de les vendes es destinaran a parts iguals a l'intern-autor i al fons comú dels monitors artístics per a l'organització de tallers.

Marxandatge específic

El marxandatge generat per l'exposició l'elaboraran els interns (xapes, papereria, joieria, etc.).

CD

Realització d'un CD amb la banda sonora de l'exposició.

Apadrina un taller artístic dins la presó

Es posarà en marxa una iniciativa anomenada "Apadrina un taller artístic" en relació amb pràctiques de micromecenatge. El visitant podrà donar suport a un taller artístic a través de donacions monetàries o de materials. A canvi, obtindrà una compensació de caràcter creatiu resultant d'aquest taller (una obra, assistència a la representació de dansa o teatre, etc.).

6. Publicacions

Possibilitat d'editar una publicació comptant amb la col·laboració de diversos especialistes, abans que un catàleg de reproducció de les peces.

Temes: Prison art. Monitors artístics. Outsider arts. Privació de llibertat. Psicologia. Acció social. Efectes de l'art en l'individu.

7. Crèdits

A pols. Creació artística des de les presons catalanes

És una exposició del col·lectiu de monitors artístics de presons de Catalunya, amb el suport del Departament de Justícia.

Comissària: Mery Cuesta.

Han ideat conjuntament aquest projecte la Mery Cuesta i el grup d'entusiastes de gestió del coneixement: Àngela Martínez, Càstor Bordes, Mònica Rossell, Rosa M. Sánchez, Sònia Marco, Teresa Alferez, Teresa Cardeñosa i Xavier Buscà, amb les incorporacions d'Abel Pardo i Mireia Toboso.

Crèdits fotogràfics

Totes les imatges estan subjectes a una llicència Creative Commons que permet la difusió citant l'autor i la font; no es poden modificar, ni fer servir per a finalitats econòmiques. Són propietat dels seus autors.

A les fotografies que hi apareixen interns dels centres penitenciaris, tot i tenir els drets d'imatge i el seu consentiment signat, hi apareix un requadre negre perquè s'ha volgut preservar la seva intimitat. Gràcies.

Aquest projecte es va idear per exposar-lo al Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. El juliol de 2013 es va lliurar a la direcció del CCCB. A la reunió hi van assistir la Mery Cuesta, com a comissària; en Xavier Buscà, com a representant de la Direcció General de Serveis Penitenciaris, i l'e-moderadora del col·lectiu de monitors artístics, la Sònia Marco. Després d'uns quants mesos, la resposta va ser que no es podria fer l'exposició en aquest espai.

Actualment, els monitors artístics i la comissària, la Mery Cuesta, estan buscant nous centres per poder presentar el projecte. Estem a l'expectativa de rebre respostes.